

Οι απαρχές της ζωής και του κόπου μας, ευχαριστία στο Δωρεοδότη!

*αί γάρ ἀρχαῖαι θυσίαι καὶ σύνοδοι φαίνονται γίνεσθαι
μετὰ τὰς τῶν καρπῶν συγκομιδὰς οἷον ἀπαρχαί:
μάλιστα γὰρ ἐν τούτοις ἐσχόλαζον τοῖς καιροῖς.*

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΗΘΙΚΑ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΑ 1160α

ΕΥΧΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ ΑΠΑΡΧΑΣ ΟΤΩΡΑΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν προσφέρειν σοι, κατὰ τὴν πρόθεσιν, ἐκάστῳ κελεύσας, καὶ τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν τούτοις ἀντάμειψιν χαριζόμενος· ὁ τῆς Χήρας τὴν κατὰ δύναμιν προσφορὰν εὐαρέστως δεξάμενος, πρόσδεξαι καὶ τὰ νῦν προσκομισθέντα παρὰ τοῦ δούλου σου (τοῦ δεῖνος), καὶ τοῖς αἰωνίοις σου θησαυροῖς ἐναποθέσθαι ταῦτα καταξιώσον· δωρούμενος αὐτῷ καὶ τῶν ἐγκοσμίων σου ἀγαθῶν ἀφθονον τὴν ἀπόλαυσιν, σὺν πᾶσι τοῖς διαφέρουσιν αὐτῷ. Ὅτι ἠυλόγηταί σου τὸ ὄνομα καὶ δεδόξασταί σου ἡ βασιλεία, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Δέσποτα Κύριε καὶ Θεέ μας, Εσύ που διέταξες να Σου προσφέρει ο καθένας τα δικά Σου ἀπὸ τα δικά Σου, ἀνάλογα με τὴν πρόθεσή του, καὶ χαρίζεις τὰ αἰώνια ἀγαθὰ Σου ως ανταμοιβή γι' αὐτά. Εσύ που δέχτηκες ως εὐάρεστη τὴν προσφορά που ἔκανε ἡ Χήρα, ἀνάλογα με τὴ δύναμή της, δέξου καὶ τώρα αὐτά που Σου προσκομίσθηκαν ἀπὸ τὸν δούλο Σου (τάδε) καὶ αξίωσέ τον να τα ἐναποθέσει στους αἰώνιους θησαυρούς Σου, δίνοντας σε αὐτόν ως δῶρο τὴν ἀπόλαυση καὶ των ἐγκοσμίων ἀγαθῶν Σου σε ἀφθονία, μαζί με ὅλα ὅσα εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον του.

Γιατί εἶναι εὐλογημένο τὸ Ὄνομά Σου καὶ δοξασμένη ἡ Βασιλεία Σου, μαζί με τὸν ἀναρχο Πατέρα Σου καὶ τὸ Πανάγιό Σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους ἀπέραντους αἰῶνες. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΕΙΣ ΜΕΤΑΛΛΗΣΙΝ ΣΤΑΦΥΛΗΣ ΤΗ Σ' ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τῆς ἀμπέλου τὸν νέον, ὃν διὰ τῆς τοῦ ἀέρος εὐκρασίας, καὶ τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς, καὶ τῆς τῶν καιρῶν γαλήνης εἰς ταύτην τὴν ὠριμοτάτην στάσιν ἐλθεῖν εὐδόκησας, ἵνα ἢ ἐν ἡμῖν τοῖς ἐξ αὐτοῦ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου μεταλαμβάνουσιν, εἰς εὐφροσύνην, καὶ τοῖς προσενέγκασι δῶρον, εἰς ἐξιλασμόν ἁμαρτιῶν, διὰ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου· μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Εὐλόγησε, Κύριε, αὐτόν τὸ νέο καρπὸ τοῦ ἀμπελιοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο εὐδόκησες να ἔρθει σ' αὐτὴ τὴν ὠριμότητα μορφή, με τὴν εὐνοϊκὴ πνοή του ἀέρα, με τὶς σταγόνες τῆς βροχῆς καὶ με τὴ γαλήνη των καιρικῶν φαινομένων, προκειμένου να εἶναι γιὰ ἐμὰς που μεταλαμβάνουμε ἀπ' αὐτὸ τὸ γέννημα τοῦ ἀμπελιοῦ ἀφορμὴ εὐφροσύνης καὶ γιὰ αὐτούς που τὸ προσέφεραν ως δῶρο να εἶναι γιὰ τὴν ἐξιλέωση των ἁμαρτιῶν τους, μέσω του ἱεροῦ καὶ ἀγίου Σώματος καὶ του τιμίου Αἵματος του Χριστοῦ Σου, μαζί με τὸν Ὅποιο δοξάζεσαι καὶ με τὸ πανάγιο, ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό Σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στους ἀπέραντους αἰῶνες. Ἀμήν.

Τα σταφύλια της Αγια- Σωτήρας....

Όσα φέρνει ο Υπολογιστής!

- Για πού το βάλατε, βόλτα;
- Πάμε στο ζωκλήσι του Σωτήρος...
- Α, ναι, είναι της Αγια-Σωτήρας...

Παραμονή της **Μεταμορφώσεως του Σωτήρος**, λοιπόν, κινήσαμε για το ζωκλήσι της "**Αγια-Σωτήρας**", όπως το λεν εδώ. Είναι ένα μικρό απομακρυσμένο απ' το χωριό ζωκλήσι, ριζωμένο κοντά στα χωράφια με τα μήλα, τρυπωμένο κάτω από τις καστανιές... Κι επειδή ο δρόμος παραμένει λίγο κακοτράχαλος κι αρκετοί αφήνουν τις "**κούρσες**" στη διασταύρωση για να συνεχίσουν καροτσάδα στ' αγροτικά, μου θύμισε κάτι ξεχασμένες εποχές που *-καθώς τ' αυτοκίνητα λιγοστά-* στριμωχνόμαστε με γέλια στις καρότσες για να πάμε στο πανηγύρι του γειτονικού χωριού...

Αναφέρει ο **Φίλιππος Βρετάκος** ("**Οι δώδεκα μήνες του έτους και αι κυριότεραι εορταί των**") πως της Μεταμορφώσεως «προσκομίζονται στην εκκλησία από πιστών γεωργών εντός δίσκων "**αι απαρχαί**" των σταφυλών και σύκων, δηλαδή τα πρώτα σταφύλια και σύκα που έχουν μαζεύσει, και τοποθετούνται προ του εικονίσματος του Σωτήρος, αφού δε τα ευλογήσει ο ιερέυς και ευχηθή "**πλουσίαν εσοδείαν**" διανέμονται εις το εκκλησίασμα». Δεν ξέρω τι γίνεται στις μεγάλες πόλεις, πάντως εμείς στα χωριά μας εξακολουθούμε να ευλογούμε τα πρώτα σταφύλια κι οι πιστοί σήμερα να παίρνουν μαζί με το αντίδωρο κι από λίγες ευλογημένες ρώγες.

Γράφει ο καθηγ. **Παναγιώτης Ι. Σκαλτσής** (http://proskynitis.blogspot.gr/2012/08/blog-post_8246.html), μεταξύ άλλων: "[...] Είναι σαφές, λοιπόν, οτι η Εκκλησία κατά παλαιά συνήθεια ευλογοῦσε πάντοτε τον τρύγο και τα σταφύλια, όπως ακριβώς έκανε και με τις άλλες απαρχές και τα πρωτογεννήματα. Υπάρχει μάλιστα και κανόνας που επιβάλλει την ευλογία του σίτου και της σταφύλης, πριν αυτά αναλωθούν από τους πιστούς. Συνέχεια αυτής της παράδοσης είναι ακριβώς και η ευλογία των σταφυλιών κατά την 6η Αυγούστου, εορτή της Μεταμορφώσεως. Διασώζεται μάλιστα και ειδική ευχή, η οποία στα χειρογραφα μαρτυρείται από το 10ο αιώνα, με διάφορους τίτλους, όπως «**Ευχή του σταφυλιού**», «**Ευχή εις μετάληψιν σταφυλης**», «**Ευχή επί σταφυλης και πάσης οπώρας**», «**Ευλογία αμπέλου και σταφυλης**».[...] Σε μεταγενέστερα χειρόγραφα μαρτυρείται και άλλη «**Ευχή εις απαρχας σταφύλης και σύκων της στ' του Αυγούστου μηνός εν τη εορτή της Μεταμορφώσεως**», η οποία αναφέρεται στην ευλογία μόνο της σταφύλης και με σαφή πάλι αναφορά στην πνευματική ελευθερία που εγγυώνται ο Χριστός και η ευχαριστιακή ζωή. Δεν είναι πάντως σαφές από πότε η ευλογία των σταφυλιών, αρχαία όντως παράδοση, συνδέθηκε με την εορτή της Μεταμορφώσεως. [...] Η ευλογία των σταφυλιών κατά τη Μεταμόρφωση κατανοείται, επίσης, και μέσα απο τις θεολογικές, ανθρωπολογικές και κοσμολογικές διαστάσεις της εορτής αυτής. Ο Κύριος[...] είναι ο Δημιουργός του κόσμου, αλλά και ο κυρίαρχος των εσχάτων. Αυτός είναι η άμπελος «εν ουρανοίς μεν έχουσα την ρίζαν, επί γης δε τα κλήματα, άμπελος κλαδευομένη το σώμα, αλλ' ου την ρίζαν, άμπελος μετά τρίτην ημέραν του κλαδευθήναι βλαστάνουσα τον βότρυν της αναστάσεως». Είναι φυσικό, λοιπόν, με τη Μεταμόρφωση του Κυρίου να φωτίζεται και να δοξάζεται ολόκληρος ο κόσμος. [...] ο καρπός αυτός της αμπέλου μας δίδει το κρασί, που ο Χριστός ευλόγησε στην Κανά, για να τονίσει την εν Χριστώ μεταμόρφωση του κόσμου, αλλά και μας το παρέδωσε στο Μυστικό Δείπνο ως το στοιχείο εκείνο, που μαζί με το Ψωμί, την ώρα της θείας Λειτουργίας αφθαρτοποιούνται χαρισματικά, μεταποιούμενα σε Κυριακό «**σώμα και αίμα**», θεία Ευχαριστία. Εκτός τούτων, η ευλογία των σταφυλιών τονίζει και την ανάγκη της συνεχούς πνευματικής καρποφορίας και μεταμορφωτικής πορείας του ανθρώπου, καθόσον «**οι τω υμει των αρετών διαπρέψαντες, και της ενθέου δόξης αξιωθήσονται.**»